

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 48/2497

นายเชียงเซ็งหรือชงฮี้ แซ่อ้อ ที่ 1, นายจักสัง หรือจรงู แซ่อ้อ ที่ 2, โจทก์ นายเอ็งซัง แซ่ลิ่ม ที่ 1, นายเกียงซัง แซ่ลิ่ม ที่ 2, นายฮกจี้ แซ่อึ้ง ที่ 3 จำเลย

ย่อ / หลักกฎหมาย

ในกรณีที่ฟ้องร้องขอเลิกห้างหุ้นส่วนและตั้งผู้ชำระบัญชีนั้น เมื่อศาลพิพากษาให้เลิกและตั้งผู้ชำระบัญชีแล้ว เมื่อปรากฏแก่ผู้ชำระบัญชี ผู้ใดเป็นลูกหนี้หรือมีทรัพย์สินเกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนที่ชำระบัญชี และผู้นั้นไม่ยอมชำระหรือนำส่งแล้ว ก็ย่อมต้องฟ้องร้องต่อศาลเป็นเรื่อง ๆ ไป จะขอให้ศาลบังคับให้เขาส่งหรือชำระในคดีเดิมที่ขอเลิกหุ้นส่วนนั้นไม่ได้ เพราะมิได้มีกฎหมายให้อำนาจไว้ ดังในเรื่องล้มละลาย ประชุมใหญ่ครั้งที่ 5/2497 โจทก์ฟ้องจำเลยขอเลิกห้างหุ้นส่วนและตั้งผู้ชำระบัญชี จำเลยให้การว่าเหมือนแร่เป็นของจำเลยไม่ได้เป็นหุ้นส่วนกับใคร ศาลพิพากษาว่าโจทก์จำเลยได้เข้าหุ้นส่วนซื้อเหมืองแร่และอุปกรณ์ให้กองหมายเป็นผู้ชำระบัญชี คดีถึงที่สุด ในชั้นชำระบัญชี ผู้ชำระบัญชีมีคำสั่งให้จำเลยส่งประธานบัตร ๑๖ แปลง จำเลยไม่ยอมส่ง ผู้ชำระบัญชีขอให้ศาลชั้นต้นบังคับ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้จำเลยส่ง จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จำเลยฎีกา ศาลฎีกาปรึกษาเห็นว่า มูลกรณีนี้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ศาลสั่งเลิกห้างหุ้นส่วนและขอตั้งผู้ชำระบัญชี จึงมีประเด็นเพียงว่า คู่ความเป็นหุ้นส่วนกันหรือไม่ และควรสั่งเลิกห้างหุ้นส่วน ตั้งผู้ชำระบัญชีหรือไม่เท่านั้น ไม่มีประเด็นไปถึงกรรมสิทธิในทรัพย์สินของหุ้นส่วน และมีมติในที่ประชุมใหญ่ว่า ในเรื่องตั้งผู้ชำระบัญชีนี้นักกฎหมายมิได้บัญญัติให้อำนาจบังคับบัญชาผู้เกี่ยวข้องไว้ดังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ความใน ป.พ.พ.มาตรา ๑๐๖๒ เพียงแต่บัญญัติถึงวิธีการที่ผู้ชำระบัญชีจะต้องกระทำเป็นลำดับก่อนและหลังเท่านั้น ฉะนั้นเมื่อปรากฏแก่ผู้ชำระบัญชีว่าผู้ใดเป็นลูกหนี้หรือมีทรัพย์สินเกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนที่ชำระบัญชี และผู้นั้นไม่ยอมชำระหรือนำส่ง ก็ย่อมต้องฟ้องร้องต่อศาลเป็นเรื่อง ๆ ไป จะขอให้ศาลบังคับดังในเรื่องล้มละลายมิได้เพราะมิได้มีกฎหมายให้อำนาจไว้ เหตุนี้การที่ศาลบังคับจำเลยให้ส่งประธานบัตรตามที่ผู้ชำระบัญชีรายงานต่อศาล ซึ่งจำเลยเถียงว่าเป็นของจำเลย ไม่ใช่ทรัพย์สินที่ถูกบังคับตามคำพิพากษาโดยมิได้มีการฟ้องร้อง ย่อมเป็นการผิดกฎหมายกระบวนวิธีพิจารณาจึงพิพากษายกคำสั่งและคำพิพากษาศาลล่างทั้งสอง แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ชำระบัญชี และผู้เป็นหุ้นส่วนที่จะฟ้องร้องให้ถูกต้อง

องค์คณะ

ธรรมบัณฑิต · นนทปัญญา · ดุลยทัศน์ชนาณัติ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/48/2497>